

Бр.

**ПОЛИСА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ
ОД КРАТКОРОЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ
РИЗИЦИ**

ОСИГУРУВАЧ
РАЗВОЈНА БАНКА НА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АД СКОПЈЕ

ОСИГУРЕНИК

СОДРЖИНА

A. Општи одредби

Б. Дефиниции

В. Полиса за осигурување

1. Осигурени ризици
2. Осигурено побарување
3. Купувачи
4. Одобрување и откажување на покритие за купувачите
5. Плаќање надоместок за штета
6. Основи поради кои осигуреникот го губи правото за надоместок на штета
7. Регрес

Г. Обврски на осигуреникот

1. Обврски на осигуреникот во врска со договорот
2. Барање за надоместок на штета
3. Пренос на побарувањата и постапки за наплата
4. Спорни работи

Д. Општи услови

1. Важност на полисата за осигурување и откажување
2. Пренос на права
3. Право
4. Невистинито и погрешно информирање
5. Доверливост
6. Суброгација (пренос на правото на побарувањето на осигурувач)
7. Права на осигурувачот и осигуреникот
8. Писмено откажување
9. Промена на полисата за осигурување
10. Начин на информирање
11. Трошоци за кредитен лимит

Ѓ. Потписи

Е. Прилози

1. Додаток за кредитен лимит за секој купувач
2. Обрасци за осигурување:
 - „ Апликација за кредитен лимит",
 - „ Пријава за реализирана продажба",
 - „ Известување за доцнење на плаќањето",
 - „ Барање за штета"

А. Општи одредби

1. Со оваа полиса за осигурување на побарувањата од краткорочни комерцијални ризици (во натамошниот текст: Полиса) се утврдуваат условите под кои се врши осигурување на побарувањата на трговски друштва од комерцијални ризици, настанати од продажба на стоки и/или услуги на купувачи во земјата и странство.

Б. Дефиниции

1.1 Полиса за осигурување - договор меѓу осигурувачот и осигуреникот за осигурување на побарувањата од продажбата на стоки и услуги од осигурени случаи наведени во полисата. Полисата ги вклучува и прашалникот за осигурување, прилогот кон полисата за осигурување, секоја апликација за кредитен лимит, додатокот за кредитен лимит, пријавите за реализирани испораки од осигуреникот, доставените обрасци „Известување за доцнење на плаќањето“ и „Барање за штета“, како и кои било други додатоци кон полисата за осигурување.

1.2 Валута на полисата- валутата во која ќе се изразува кредитниот лимит и пријавувањето на испораките за извозното осигурување ќе биде во евра. Секое пријавување на испораките во кое износите се во друга валута ќе бидат конвертирани во евра според девизниот курс одреден од Народна банка на Република Северна Македонија на датумот на секоја реализирана испорака на стоките или услугите. Валутата во која ќе се изразува пријавувањето на испораките во домашното кредитно осигурување ќе биде во денари.

Плаќањата на сите износи согласно оваа полиса ќе бидат во денари. Доколку валутата на пресметката за премијата согласно оваа полиса биде изразена во евра, тогаш истата ќе биде конвертирана во денари според средниот курс на Народна банка на Република Северна Македонија утврдена на датумот на секоја реализирана испорака на стоки или извршување на услугите. Еднаш одредениот курс ќе се применува за сите понатамошни постапки кои можат да настанат, како штета и/или регрес.

1.3 Премија за осигурување - паричен износ кој осигуреникот е обврзан да му го плати на осигурувачот.

1.4 Осигурен процент – процент од осигурените побарувања, кој е наведен во додатокот за кредитен лимит согласно оваа полиса и според кој осигурувачот исплаќа штета на осигуреникот за осигуреното побарување.

1.5 Неосигурен процент - процент со кој осигуреникот учествува со сопствен ризик во секое осигурено побарување.

1.6 Кредитен лимит – максимален паричен износ на побарувања кои осигуреникот може да ги има во кој било момент од купувачот кој го утврдува осигурувачот. Кредитниот лимит мора да е валиден во моментот кога стоките и услугите се фактурирани на купувачот.

1.7 Осигурени побарувања - се дел од побарувањата кои осигуреникот ги има од купувачот по основ на продажба на стоки/услуги и за кои осигуреникот платил премија. Осигуреното побарување треба да е во рамките на одобрениот кредитен лимит и да е законски дозволено. Предмет на осигурување можат да бидат побарувања со рок на наплата до 360 дена.

1.8 Осигуран случај – настан по кој осигурувачот е должен да му исплати штета на осигуреникот.

1.9 Период на одложување на плаќањето - период сметан од датумот кога осигуреникот ќе поднесе комплетно барање за штета до денот на исплата на штетата. Периодот на одложување на плаќањето од страна на осигурувачот се утврдува во додатокот за кредитен лимит.

1.10 Штета – надоместокот кој што осигурувачот му го исплатува на осигуреникот доколку настане осигуран случај.

1.11 Регрес – пренесено право од осигуреникот да го наплати побарувањето од купувачот, со кое право осигурувачот се стекнува по исплата на штетата.

1.12 Поврзани субјекти - трговски друштва кои се сметаат за поврзани со осигуреникот согласно важечките законски и подзаконски прописи.

1.13 Купувач – правно лице на кое осигуреникот испорачува стоки/услуги и кое е прифатено во додатокот за кредитен лимит и кое ги исполнува условите наведени во делот В, член 3.

1.14 Осигурувач – трговско друштво кое се обврзува доколку дојде до настан кој претставува осигуран случај, да му го исплати на осигуреникот или на некое трето лице договорениот надоместок (штета).

1.15 Осигуреник - договарач на осигурувањето кој се обрзува по основ на полисата да осигура побарувања од купувачи и да плати премија.

В. Полиса

1. Осигурени ризици

1.1 Осигурувачот ќе му обезбеди покритие на осигуреникот ако купувачот прифатен со додатокот за кредитен лимит, стане *несолвентен* или *не плаќа во периодот на продолжено неплаќање утврден во додатокот за кредитен лимит (периодот на продолжено неплаќање)*.

- Несолвентност** (стечај или ликвидација) - како што е дефинирана во прописот за несолвентност во земјата на купувачот и вклучува
 - Донесено е решение за ликвидација на купувачот
 - назначен е принуден управител (администратор за несолвентност)
 - донесено е административно решение
 - назначен е ликвидациски или стечаен управител над целиот имот
 - склучен договор за принудно порамнување со доверителите
 - настанале околности кои осигурувачот ги оценува како слични со горенаведените

- Продолжено неплаќање** - кога купувачот не плаќа 180 дена по договорениот рок на плаќање и дефинираното редовно доцнење утврдени во додатокот за кредитен лимит (периодот на продолжено неплаќање), а за кое осигуреникот доставил известување за доцнење на плаќањето согласно рокот и начинот утврден со оваа полиса.

1.2 Осигурувачот обезбедува покритие од двата ризика наведени во точка В1.1 од оваа полиса на сите осигурани побарувања кои се испорачани и фактурирани за време на важноста на полисата за осигурување, а за кои осигуреникот платил премија.

1.3 Осигурувачот ќе му обезбеди на осигуреникот покритие од ризикот од точка 1.1 несолвентност, за вредноста на стоките и услуги кои не се фактурирани и испорачани до купувачот во периодот потребен за нивна изработка, сметано од денот на оригиналната нарачка. Со додаток кон полисата за осигурување од краткорочни комерцијални ризици осигурувачот го проширува обемот на своето осигурување и го презема ризикот согласно оваа точка од полсата(прилог – додаток за осигурување на подготовка на продажбата).

1.4 Осигурувачот ќе исплати *максимум* до осигурениот процент, утврден во додатокот за кредитен лимит, а согласно оваа полиса за осигурување.

2. Осигурено побарување

2.1 Осигурено побарување не вклучува ДДВ (или некои други слични даноци и трошоци) за извозните побарувања. За домашните побарувања осигуреникот одлучува дали ќе го осигура побарувањето со ДДВ или без ДДВ. Во износот на осигуреното побарување можат да бидат вклучени и:

- Трошоците за транспорт, осигурување, пакување и слични трошоци, само, доколку, истите се во тесна врска со осигуреното побарување и се вклучени во фактурата која е предмет на осигурување
- Трошоците што ги плаќа осигуреникот со согласност од осигурувачот при обидот да го наплати побарувањето од купувачот
- За трошоците што ги плаќа осигуреникот со согласност на осигурувачот при обидот за поврат на стоките откако осигуреникот доставил барање за штета (на пример, платените трошоци на претставникот во судот)
- За трошоците што осигуреникот со согласност на осигурувачот ги плаќа на агентот во обидот за повторна продажба на стоките повратени од купувачот, а за кој осигуреникот доставил барање за штета;

2.2 Осигуреното побарување мора да биде идно и неизвесно и осигуреникот не смее да има никакви сознанија за тоа дека може да настане осигурен случај, во спротивно полисата нема да важи.

3. Купувачи

3.1 Купувачи се оние трговски друштва за кои осигурувачот издал додаток за кредитен лимит кон оваа полиса.

Со оваа полиса нема да бидат вклучени купувачи кои се поврзани со осигуреникот преку следниве начини на поврзаност:

-контрола (преставуваат единствен ризик бидејќи едно од нив, директно или индиректно остварува контрола во другото лице)

-еконимска поврзаност (не се поврзани преку контрола, но преставуваат единствен ризик бидејќи се меѓусебно поврзани на тој начин што финансиските проблеми кај едното од нив може да предизвикаат проблеми во отплатата на обврските на другото лице)

4. Одобрување и откажување на покритие за купувачите

4.1 Осигуреникот може да поденсува апликации за кредитен лимит за секој поединечен купувач. Осигурувачот може да одбие, одобри или делумно да одобри кредитен лимит за одреден купувач. Осигурувачот е должен во писмена форма да го извести осигуреникот за износот и важноста на секој кредитен лимит за секој купувач поединечно за кој аплицирал.

Кога осигуреникот не сака повеќе да го користи кредитниот лимит, мора писмено да го извести осигурувачот за неговата одлука, и во тој случај, осигурувачот ќе го откаже кредитниот лимит. Во случај на одбивање на апликацијата за кредитен лимит, осигуреникот може повторно да аплицира за кредитен лимит за истиот купувач по истекот на 6 (шест) месеци од датумот на апликацијата по основ на која не е одобрен кредитниот лимит.

4.2 Лимитот за одреден купувач ќе биде валиден од датумот наведен во додатокот за кредитен лимит. Доколку истиот не се користи од страна на осигуреникот во период од 3 месеци од неговото одобрување, осигурувачот има право истиот да го откаже.

4.3 Во случај на барање за обновување на кредитниот лимит, осигуреникот има обврска да поднесе апликација за кредитен лимит еден месец пред истекот на постојниот лимит. Доколку

се одобри обновување на лимитот, условите на новиот издаден додаток за кредитен лимит ќе важат од датумот на валидност наведен во додатокот.

4.4 Осигурувачот може да го намали, откаже или суспендира кредитниот лимит за кој било купувач, а за тоа писмено или електронски ќе го информира осигуреникот. Сите осигурани побарувања настанати пред информирањето од страна на осигурувачот и понатаму се покриени со осигурување.

5. Плаќање надоместок за штета

5.1 Осигурувачот исплаќа штета само за **осигурени побарувања кои не се спорни од страна на купувачот и истите се наплатливи.** Дали побарувањето е осигурано и има основ за исплата на штета, се утврдува врз основа на документацијата доставена од страна на осигуреникот при разгледување на „Барањето за надоместок на штета“. Во случај на позитивна одлука, осигурувачот исплаќа штета не подоцна од 30 дена од донесената одлука:

- **За доставено барање за штета по основ на несолвентност.** Осигуреникот треба да го достави барањето за штета со сите информации и документи за кои осигурувачот има потреба, и потврда на долгот од нивниот администратор или доверител за стечај или друг овластен агент.
- **За барање за штета по основ на продолжено неплаќање.** По истекот на "периодот на продолжено неплаќање " прикажан во додатокот за кредитен лимит, осигуреникот да ги достави сите информации и документи за кои осигурувачот има потреба за докажување на основаноста на побарувањето. Осигурувачот може да донесе позитивна одлука и пред истекот на периодот на одложување на плаќањето, ако нема услови да се наплати побарувањето од купувачот.
- По добивање на извршна судска одлука што е во корист на осигуреникот или на осигурувачот, а на штета на купувачот.

5.2 Ако целиот или делумен износ на побарувањето не е потврден од купувачот, судот или администраторот за несолвентност во период од три месеци откако осигурувачот ќе го добие барањето за штета **по основ на несолвентност**, тогаш осигурувачот:

- или на осигуреникот ќе му исплати привремена штета од 50% од вкупниот износ на достасаната штета
- или дел од штетата за износот кој е потврден, во зависност кое од овие две решенија е применливо.

Побарувањето не смее да биде спорно од страна на купувачот или администраторот за несолвентност. Осигуреникот мора да го врати исплатениот износ од осигурувачот во целост доколку побарувањето не може да биде документирано од страна на осигуреникот во рок од шест месеци од ова плаќање. Доколку потврдениот износ е понизок од привремената штета, тогаш осигуреникот мора веднаш да ја врати разликата на осигурувачот.

5.3 Ако целиот или делумен износ на побарувањето е оспорен од страна на купувачот, осигурувачот може на осигуреникот да му исплати привремена штета во висна од 50% од оспорениот износ на штетата. Услов за исплата на привремена штета е осигуреникот да поведе постапка за наплата на оспорените побарувања.

Осигурувачот ќе му ја исплати на осигуреникот штетата по основ на неспорниот односно, потврдениот износ на осигурани побарувања.

6. Основи поради кои осигуреникот го губи правото за надоместок на штета

6.1 Осигурувачот нема да исплати штета ако на купувачот му е предизвикана штета односно, не може да му плати на осигуреникот од:

- Јонизациска радијација или контаминација од радиоактивност од какво било нуклеарно гориво или од каков било нуклеарен отпад од согорување на нуклеарно гориво
- Од радиоактивни, токсични, експлозивни или други опасни материјали на кој било експлозивен нуклеарен склоп или компонента
- Секое воено оружје кое користи атомска или нуклеарна физија и/или фузија или друга слична реакција или радиоактивна сила или сродство
- Војна, немири, политички настани, револуција или сличен настан
- Правосилно преземање или уништување на стоките од осигуреникот од страна на властите каде е стоката испорачана
- Општа забрана за плаќање (мораториум) во земјата на купувачот или во земјата од која се врши плаќањето
- Општи владини мерки во земјата на купувачот како на пр: забрана на тргување и плаќање, забрана на конвертирање и трансфер на износите платени од купувачот во неговата домицилна земја, одложување на плаќање итн.
- Природни катастрофи во земјата на купувачот (виша сила, како на пример -ерупции, земјотреси, поплави, урагани итн.)
- Штрајкови
- Несреќа која резултира со нуклеарна експлозија или радиоактивност
- Доцнење на трансферот на средствата до земјата низ банкарскиот систем или загуби што резултираат од промени во девизните курсеви
- Тоа што осигуреното побарување нема карактер на побарување кое може принудно да се наплати, или не може да биде наплатено поради ограничување на увозот или извозот, или поради недостаток на дозвола за извоз или увоз, или лиценца

6.2 Во осигуреното побарување не се вклучуваат побарувањата по основ на камата, казнена камата, пенали или други дополнителни трошоци.

6.3 Осигурувачот нема да исплати штета доколку:

- Неплаќањето од страна на купувачот е резултат на неисполнување на договорот од страна на осигуреникот, несоодветност на доставената стока или услуги во однос на условите од купопродажниот договор (квантитет на стоката специфицирана во договорот или неиспорака на стока со дефиниран квалитет, прекршување на рок за испорака итн)
- Доколку побарувањето произлегува од фактура за стока која е предмет на оспорување или рекламации за скриени маани
- Доколку побарувањето произлегува од фактура за стока за која купувачот пријавил дека има одредени недостатоци
- Договорот е склучен спротивно на законите и регулативите на земјата на купувачот или спротивно на законите и регулативите на Република Северна Македонија
- Осигуреникот не го известил осигурувачот за договорите кои биле склучени пред или по склучување на договорот за осигурување, а тие договори суштински придонесуваат за зголемување на ризикот на осигурувачот

- Условите за плаќање се изменети од осигуреникот без одобрување на осигурувачот
- Осигуреникот одобрил бонус на купувачот (износ кој нема да биде вратен)
- Осигуреникот не ги навел сите неопходни околности кои имаат влијание на оцената на ризикот
- Осигуреникот не постапува со соодветна делотворност согласно оваа полиса
- Побарување кое е покриено со друго кредитно осигурување
- Ако плаќањето за стоките или услугите е извршено авансно или во готово во моментот или пред испораката
- Испорачаните и фактурирани стоки и/или услуги до купувачот после доставено „Барање за штета“ за тој купувач, доколку претходно не е друго договорено
- Доколку осигуреникот продолжи со испораки на стоки/услуги кон купувач кој доцни со плаќање повеќе од 60 дена и/или кон купувач за кого е стопиран/откажан или истечен кредитниот лимит, врз основа на авансна уплата од купувачот
- Осигурувачот не е обврзан да осигура и нема да биде обврзан да плати каква било штета или да обезбеди каква било корист за осигуреникот согласно оваа полиса доколку осигурувањето, односно плаќањето на штета или обезбедување на корист за осигуреникот би го изложило осигурувачот на каква било санкција, забрана или рестрикција согласно резолуциите на ОН, законите или прописите за трговски или економски санкции на Европската Унија или САД.

6.4 Доколку осигуреникот го достави образецот „Барање за штета“ **180 дена** по настанување на осигурениот настан дефиниран во точка В 1.1 од оваа полиса, го губи правото на штета.

6.5 Осигурувачот нема да ги осигура побарувањата кои произлегуваат од испораката на стоката и/или услуги, ако истите се извршени пред почетокот на важноста на осигурувањето, освен ако не е поинаку утврдено.

6.6 Побарувањето од купувачот нема да биде осигурано, доколку веќе постојат побарувања од истиот купувач кои се ненаплатени подолго од 60 дена, по истекот на договорениот рок на плаќање.

Ако купувачот го плати целиот неподмирено долг од претходниот став, тогаш сите побарувања што не се постари од 60 дена ќе бидат осигурени, освен ако за истиот купувач претходно не е доставено барање за штета.

6.7 Доколку осигуреникот не пријави одредена испорака реализирана во периодот на валидност на кредитниот лимит, во случај на настанување на осигурен ризик согласно оваа полиса, осигурувачот ќе го намали износот на отштетното барање за процентот на непријавените продажби во однос на вкупните реализирани продажби кон купувачот во текот на валидноста на кредитниот лимит.

6.8 Осигуреникот може да го изгуби правото на надоместок на штета, ако по истекот на договорениот рок на плаќање:

- Не испрати писмена опомена за плаќање на долгот до купувачот најдоцна до 30-тиот ден по истекот на договорениот рок на плаќање и достави копија од опомената до осигурувачот. Со оваа опомена осигуреникот треба да го информира купувачот дека не го платил долгот во договорениот рок
- Не испрати втора опомена за плаќање на долгот до купувачот најдоцна до 60-тиот ден по истекот на договорениот рок на плаќање, со која ќе го информира купувачот дека се

уште не го платил долгот. Осигуреникот е должен да достави копија од испратената опомена до осигурувачот

- Осигуреникот по истекот на 120-от ден од договорениот рок на плаќање се уште ги нема наплатено своите побарувања од купувачот а не побара од осигурувачот да преземе активности за наплата на долгот, и доколку осигурувачот побара од осигуреникот да ангажира агенција за наплата на долг, а истиот не постапи по барањето

6.9 Осигурено побарување се однесува само на фактурите за стоките и услугите кои се наведени во пријавата за реализирани испораки. Ова, исто така, се применува само за оние земји наведени во прилогот или во додатоците за кредитен лимит кои се составен дел од оваа полиса.

6.10 Осигурувачот не одговара за штетата на осигуреното побарување која потекнува од неговите недостатоци, односно доколку се работи за манливо побарување.

6.11 На секое осигурено побарување ќе биде применет осигурителниот процент и кредитниот лимит валиден на датумот на секоја реализирана испорака.

Во случај кога износот на осигуреното побарување е **поголемо** од износот на кредитниот лимит наведен во додатокот за кредитен лимит, осигурениот процент прикажан во додатокот за кредитен лимит ќе биде намален пропорционално на износот што го должи купувачот. Намалениот осигурен процент ќе биде применет на вкупните ненаплатени осигурани побарувања.

6.12 Доколку осигуреникот во документите за осигурување кои се составен дел од оваа полиса за осигурување согласно делот Б1.1, наведе неточни информации или пак, одредена информација свесно не ја достави до осигурувачот, тогаш го губи правото на надоместок на штета во однос на побарувањата од купувачот за кои се однесуваат овие информации.

7. Регрес

7.1 Осигуреникот ќе го добие неосигурениот процент од секој регрес, откако осигурувачот ќе ја наплати штетата исплатена на осигуреникот.

7.2 Доколку одреден износ е наплатен по доставување на „Барање за штета“ а пред исплата на штетата на осигуреникот:

- Тогаш осигурувачот на осигуреникот ќе му го плати наплатениот износ на осигуреникот не подоцна од 30 дена од датумот кога осигурувачот го наплатил износот
- Ако наплатениот износ од купувачот е помал од вкупниот износ на долгот, тогаш осигурувачот ќе го одземе тој износ од износот на вкупниот долг и така ќе го утврди износот на штетата. Откога ќе биде утврден износот на штетата, осигурувачот истиот ќе го намали за неосигурениот процент и потоа на осигуреникот ќе му го плати осигурениот процент од износот на барањето за штета намален за наплатениот износ од купувачот пред исплатата на штетата

7.3 Доколку купувачот ја врати стоката на осигуреникот со негова согласност и согласност од осигурувачот, износот на регресот е износот што ќе се добие со препродажбата на стоките.

Г. Обврски на осигуреникот

1. Обврски на осигуреникот во врска со договорот

1.1 Осигуреникот е обврзан:

- Да ги осигура сите побарувања од купувачот за кои осигурувачот/му одобрил кредитен лимит, односно да поднесе пријава за сите реализирани испораки на стоки или извршени услуги во период од 15 дена по завршување на месецот во кој се испорачани

стоките или се извршени услугите и да ја плати премијата за истите. Пријавата се поднесува во писмена форма или по електронски пат (е-маил)

- Да ја плати во целост премијата согласно пресметката за премија, изготвена од страна на осигурувачот согласно договорот за осигурување. Побарувањето се смета дека не осигурано, доколку не е платена премијата во целост
- Да ги плати трошоците во целост согласно поднесените апликации за одобрување на кредитен лимит. Осигуреникот мора да ги плати сите овие трошоци согласно важечката тарифа на осигурувачот
- За наплата на премијата, осигурувачот ќе му достави на осигуреникот привремена пресметка за премија која осигуреникот треба да ја плати во рок од 8 дена. Привремената пресметка треба да биде платена согласно начинот и рокот утврден во истата, но не подоцна од 60 дена по утврдените 8 дена за плаќање и/или не подоцна од доспевање на побарувањата кои се предмет на осигурување. По плаќање на премијата, осигурувачот ќе му издаде на осигуреникот пресметка за премија

Осигурувачот ќе го извести осигуреникот за секоја промена на трошоците за кредитни лимити и трошоците за регрес на осигурените побарувања. Осигуреникот не може да ги користи износите што осигурувачот му ги должи, за да плати некој износ што го должи, додека помеѓу осигурувачот и осигуреникот не се договори поинаку.

Неплаќањето на премијата или на другите трошоци може да резултира со откажување на полисата и/или на кредитните лимити од датумот на започнување на важење на полисата и/или од датумот на ефективност на кредитните лимити и/или од датумот на испорачување на стоките или извршување на услугите

- Да го плати секој данок на осигурителна премија или други даноци и надоместоци
- Да ги плати банкарските трошоци и трошоците за трансфер
- Да му овозможи на осигурувачот да ги идентификува условите на испорака (вклучувајќи што ќе се испорачува, кому, кога, каде и условите на прием) и цената и плаќањето на испорачаните стоки или услуги (вклучувајќи кој плаќа за стоките и услугите, роковите на плаќање, валута на плаќање и начин на плаќање). Осигуреникот не смее да прави каква било промена на погоре наведените услови без претходна согласност на осигурувачот
- Осигуреникот **не смее** да склучува договор за регулирање на долгот кој е достасан повеќе од 30 дена од утврдениот рок на плаќање, без согласност на осигурувачот. Осигуреникот не смее да склучува договор за регулирање на долгот без писмена согласност од осигурувачот, и во случај ако претходно осигурувачот го откаже или суспендира кредитниот лимит
- Осигуреникот кога ќе достави „Барање за штета“ **не смее** да прави никакво порамнување на побарувањето и обврските или да склучува договор за регулирање на долгот без претходно да добие писмена согласност од осигурувачот
- Осигуреникот е должен да го пријави секој ризик за кој има сознание или мора да има сознание веднаш штом ќе дознае за ризикот
- Осигуреникот е должен да ги пријави сите околности во врска со осигураните ризици, во спротивно осигурувачот може да ја зголеми премијата согласно правилата на осигурувачот или да ја поништи оваа полиса, а, исто така, има право на надоместок на настанатата штета од поништувањето на полисата
- Осигуреникот е должен да ги пријави сите околности кои дополнително го зголемуваат преземениот ризик од страна на осигурувачот, во чиј случај осигурувачот

може да ја зголеми премијата или доколку ризикот се зголеми до степен на кој осигурувачот не би склучил полиса, тогаш осигурувачот има право да ја поништи полисата.

- Осигуреникот мора да се однесува како да не е осигурен и да ги презема сите пропишани, договорени и сите други потребни мерки за да го спречи настанувањето на осигурениот случај, а доколку случајот настане е должен да преземе се што е во негова моќ за да ги наплати побарувањата од купувачот, односно да ги намали и ограничи неговите штетни последици
- Доколку осигуреникот не ја исполни својата обврска да го спречи настанувањето на осигурениот случај, а за тоа нема оправдување, обврската на осигурувачот се намалува за онолку колку што настанала поголема штета поради тоа неисполнување
- Осигуреникот кога аплицира за покритие/осигурување, мора да го информира осигурувачот за деталите за купувачите кои постојано плаќаат со задоцнување (повеќе од 30 дена од датумот на достасување на побарувањето) во последните 36 месеци и секоја информација што би можела да влијае на одлука на осигурувачот за покритие. Ова, исто така, подразбира, и доколку осигуреникот располага со информации за плаќањата на купувачот од другите учесници во продажбата, поврзаните субјекти на осигуреникот и купувачот и слично.

1.2 Осигуреникот е должен да постапува по препораките на осигурувачот и да се придржува до начелата за совесност и чесност. Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за секоја промена за која станал свесен, а која се однесува на него или на купувачите осигурани со оваа полиса. Ова вклучува:

- Секое сознание или причина што води кон заклучок дека купувачот не може да ги плати неговите долгови.
- Ако другите добавувачи ја прекинуваат испораката кај купувачот.
- Ако купувачот бара дополнителен период за плаќање на побарувањето, а кога тоа е повеќе од 30 дена од датумот на достасување.
- Ако купувачот бара продолжен период на меницата.
- Ако осигуреникот има намера да покрене судски спор против купувачот или обратно.
- Ако меницата од купувачот не е платена на датумот на кој достасува.
- Ако побарувањето е делумно или целосно ненаплатено повеќе од 30 дена од датумот на достасување.
- При отворањето на стечај, односно на *стечајна постапка*, или ликвидација, односно *ликвидацииска постапка* над купувачот, осигуреникот е должен да достави "Одлука на судот" каде е определено дека побарувањата на осигуреникот се вклучени во листата на доверители на купувачот, (2) во другите судски порамнувања на купувачот да се обезбеди дека побарувањата на осигуреникот се вклучени во ова судско порамнување и (3) во вонсудското порамнување на обврските на купувачот да се обезбеди дека побарувањата на осигуреникот се вклучени во порамнувањето со негова изразена согласност.

Овие обврски важат и откако осигурувачот го редуцирал, откажал или суспендирал кредитниот лимит.

2. Барање за надоместок на штета

2.1 Осигуреникот мора да достави до осигурувачот образец Барање за штета во рок од 10 дена од:

- Датумот кога ќе дознае дека купувачот е *несолвентен*.
- Кога тоа осигурувачот ќе го побара од осигуреникот.
- Од настанокот на осигуран случај- продолжено неплаќање.

Осигуреникот со „Барањето за штета“, исто така, мора до осигурувачот да ги достави сите расположливи информации и документи што се однесуваат на побарувањето, така што, осигурувачот да може да утврди дека настанал осигурен случај и соодветно да му помогне на осигурувачот околу постапката за регрес на побарувањето.

2.2 Кон барањето за штета по основ на осигуран случај-продолжено неплаќање, осигуреникот треба да достави образец „Известување за доцнење на плаќање“ ако:

- Побарувањето не е наплатено 60 дена од договорениот рок на плаќање наведен во додатокот за кредитен лимит, освен ако не е поинаку наведено во полисата.
- Осигуреникот не може да го наплати побарувањето во рок од 30 дена од датумот кога осигурувачот ќе го откаже или суспендира кредитниот лимит.
- Осигурувачот побарал од осигуреникот да го направи тоа во одлуката за кредитен лимит или на друг начин.

3. Пренос на побарувањата и постапки за наплата

3.1 Осигуреникот за исплата на штетата од страна на осигурувачот задолжително треба:

- Да ја достави целосната документација во врска со купувачот за кого е поднесено барањето за штета, оригинал фактури, договори, испратници и сл.
- Да го пренесе правото на осигуреното побарување на осигурувачот, како и сите права кои се во согласност со договорот со купувачот. Ова ги вклучува сите законски права во врска со тоа побарување.
- Да му дозволи на осигурувачот да започне постапка за регрес на долгот и спроведување и/или контролирање на законската процедура.
- Да му ја овозможи целата помош на осигурувачот која му е потребна за повлекување од постапката ако купувачот го оспори побарувањето. Во овој случај, осигуреникот ќе биде одговорен за трошоците на осигурувачот и за судските и други трошоци направени за наплата од купувачот. Ова не ги вклучува провизиите за правните советници и трошоците до денот кога осигурувачот дознал дека станува збор за спорно побарување. Осигуреникот треба веднаш да му го врати на осигурувачот секој износ што осигурувачот го платил за наплата на тоа побарување.

3.2 Осигуреникот со поднесувањето на „Барањето за штета“ е потребно да добие претходна писмена согласност од осигурувачот доколку сака да започне судска постапка против купувачот. Непридржувањето кон ова може да резултира со одбивање на „Барањето за штета“, а осигуреникот ќе мора сам да ги плати сите трошоци.

4. Спорни работи

4.1 Осигурувачот нема да исплати штета **се додека постојат спорни работи помеѓу осигуреникот и купувачот**, а се во врска или можат да бидат во врска со осигурените побарувања.

Осигуреникот мора да ги реши сите спорни работи со купувачот или администраторот за несолвентност. Постоењето на спорни работи помеѓу осигуреникот и купувачот, не го ослободува осигуреникот од обврската за поднесување на барањето за надоместок на штета.

Постоењето на спорни работи помеѓу осигуреникот и купувачот не влијае на можноста на осигурувачот за исплата на привремена штета согласно потточка 5.3 од глава В.Полиса, точка 5 плаќање надоместок на штета.

4.2 Доколку спорот настане пред или по поднесување на „Барањето за штета“, осигурувачот во зависност од тоа кога настанал спорот, ќе го суспендира почетокот на "периодот на продолжено неплаќање" или „периодот на одложено плаќање“, како и исплатата на штета.

4.3 Доколку осигурувачот утврди спор помеѓу купувачот и осигуреникот, по исплата на штетата, осигуреникот мора веднаш да ја врати на осигурувачот исплатената штета со сите трошоци кои осигурувачот ги направил за регрес на долгот.

4.4 Доколку спорните работи меѓу осигуреникот и купувачот се решени во корист на осигуреникот, со арбитража или судска пресуда која е правосилна, осигурувачот се обврзува да исплати надоместок на име на штета на сметка на осигуреникот.

Д. Општи услови

1. Важност на полисата за осигурување и откажување

1.1 Полисата важи од _____ до _____ година

1.2 Осигурувачот може веднаш да ја откаже полисата со писмено известување:

- Доколку осигуреникот стане несолвентен.
- Доколку осигуреникот не го плати кој било износ што го должи на осигурувачот во рок од 8 дена откако осигурувачот му доставил писмено барање.
- Доколку осигуреникот не достави пријави за реализирани испораки после 14 дена од писменото барање на осигурувачот, или
- Доколку осигуреникот прекрши кој било услов од оваа полиса.

1.3 Ако истече важноста на полисата, тоа не влијае на настанатите трошоци кои настанале во текот на важноста на полисата. Ова, исто така, не влијае и на другите права на осигуреникот и осигурувачот стекнати со оваа полиса.

2. Пренос на права

2.1 Осигуреникот може да ги пренесе правата од оваа полиса на трето лице само со согласност на осигурувачот.

3. Право

3.1 За решавање на сите спорни работи ќе биде надлежен Основниот граѓански суд Скопје.

4. Невистинито и погрешно информирање

4.1 Доколку осигуреникот свесно достави некоја неточна и/или неvistинита информација, пријава за реализирани испораки, извештај или барање за штета, или фалсификува некој материјален факт, тогаш осигурувачот полисата ќе ја прогласи за неважечка, а осигуреникот го губи правото за надоместок на штета, како и на платената премија. Осигурувачот може да ја прогласи полисата за неважечка и доколку осигуреникот во моментот на склучување на полисата не ги наведе сите информации кои се клучни за оцена на ризикот, и доколку осигурувачот истите би ги знаел во моментот на одобрување не би го прифатил ризикот.

5. Доверливост

5.1 Осигуреникот или осигурувачот не смеат да изнесуваат детали од оваа полиса, информации за купувачите или некоја друга одлука без согласност од другата страна.

6. Суброгација (пренос на правото на побарувањето на осигурувач)

6.1 Откако осигуреникот ќе го достави „Барањето за штета“, осигурувачот ќе ги преземе сите права кои осигуреникот ги има кон купувачот, за кои осигурувачот исплатил или ќе исплати штета. Осигуреникот мора да направи се што може да му помогне на осигурувачот да изврши регрес на исплатената штета.

7. Права на осигурувачот и осигуреникот

7.1 Правата на осигурувачот и осигуреникот ќе се остваруваат согласно оваа полиса, како и сите други права што осигуреникот или осигурувачот може да ги имаат според позитивната законска регулатива.

8. Писмено откажување

8.1 Доколку осигурувачот во одредена ситуација не применува некои од наведените услови, не значи дека истите нема да бидат применувани во иднина.

9. Промени на полисата за осигурување

9.1 Измени и дополнувања на оваа полиса може да се направи со додаток или анекс потпишан од двете договорни страни.

9.2 Оваа полиса не може да биде дадена во залог. Заложувањето на оваа полиса нема никакво дејство како меѓу договорните страни, така и помеѓу трети лица.

10. Начин на информирање

10.1 Осигурувачот ќе го информира осигуреникот со препорачана пошта, електронска пошта, факс или на некој друг начин доколку меѓусебно се договорот осигурувачот и осигуреникот. Во секој случај, ќе се смета дека осигуреникот е известен, ако информацијата му е доставена на следната адреса:

11. Трошоци за кредитен лимит

11.1 Трошоците за кредитен лимит и трошоците за мониторинг на кредитниот лимит осигуреникот мора да ги плати заедно со поднесувањето на апликацијата за кредитен лимит, освен ако осигуреникот и осигурувачот не се договорат поинаку.

Г. Потписи

Ја прочитавме и прифативме оваа полиса со важност од датум _____ година.

Во _____, на датум _____ година

За и во корист на осигуреникот

Управител

Во Скопје на датум __.__.____ година

Потпишано за и во корист на РБСМ АД Скопје

Директор на сектор за кредитно осигурување

Дарко Стефановски